

Länsstyrelsen
Örebro län

Raoul Hjærtström
Direkt: 019/19 30 68
raoul.hjartstrom@t.lst.se
Fax: 019/19 30 28

BESLUT
2004-06-15

Dnr: 432-05728-2004

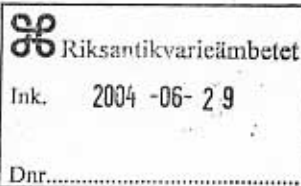
L1882

1(4)

(fd. SÖM)

SWEDISH NATIONAL HERITAGE BOARD
RIKSANTIKVARIÉÄMBETET

**Byggnadsminnesförklaring av Granbergsdals hytta,
Granbergsdal 2:7, Karlskoga socken och kommun,
Värmland**

(2 bilagor)

BESLUT

Med stöd av 3 kap 7 § lagen (1988:950) om kulturminnen (KML) förklarar Länsstyrelsen att Granbergsdals hytta, Granbergsdal 2:7, Karlskoga socken och kommun, markerad genom skraffering på bifogade karta, övergått till att bli byggnadsminne enligt 3 kap KML.

Med stöd av 3 kap 2 § KML meddelar Länsstyrelsen samtidigt följande skyddsbestämmelser:

Det med skraffering på den bifogade ritningen markerade byggnads-komplexet och tillhörande anläggningar, damm, broar, stenmurar/-skoningar, vattenränna och tub, får inte rivras eller flyttas, ej heller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.

Inne i byggnadskomplexet får ingrepp inte göras i bärande stomme, ursprunglig rumsindelning och äldre fast inredning.

Det på ritningen med röd heldragen linje markerade området får inte ytterligare bebyggas eller förses med skyltar, ljusanordningar eller andra anläggningar. Täkt av slaggsten, skrotsten och byggnadsstenar får ej ske. Ej heller får inom skyddsområdet vidtas sådana åtgärder med mark och vegetation att dess karaktär förvanskas.

2004-07-05 beslut. Mj
kopierat från KML s. 814 - reg. A - J. J. J.

Upplysningar

Länsstyrelsen lämnar råd ifråga om underhållet av anläggningen.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen enligt 3 kap 14 § KML lämna tillstånd att byggnadsminne ändras i strid mot skyddsföreskrifterna.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Genom beslut av regeringen 1986-08-21 blev Granbergsdals hytta statligt byggnadsminne enligt förordningen (1988:1229) om statliga byggnadsminnen m.m. Regeringen fattade 1993-06-05 beslut om skyddsföreskrifter med stöd av samma förordning. Byggnaden har därefter övergått till annan ägare än staten.

Granbergsdals hytta ägs idag av Sveaskog AB. Länsstyrelsen har under hand informerat bolaget om byggnadsminnesförklaringen.

HISTORIK

Bergsbruket har präglat Örebro läns utveckling från 1100-talet fram till 1970-talet, främst i den geografiska del som kallas Bergslagen. I länet har sedan medeltiden funnits omkring 300 hyttor. Idag finns endast ett fåtal hyttanläggningar bevarade, och Granbergsdal är den enda som finns i Karlskogabygden.

Granbergsdals hytta anlades år 1642 av bonden Mårten Eskilsson. De flesta hyttorna i Karlskogabygden tillkom under perioden 1620-1650, den tid då 30-åriga kriget skapade stor efterfrågan på järn. Hyttan brukades av bergsmän ända till slutet på 1800-talet, då andelarna successivt köptes upp av de intilliggande bruken. Efter 1910 drevs den som industrihytta av det närläggna Karlsdals bruk. Hela anläggningen var i drift fram till 1925.

Hyttan var ursprungligen en mulltimmerhytta. År 1878 moderniserades hela anläggningen på ett genomgripande sätt, 1896 skedde nästa ombyggnad, och 1907 fick anläggningen sitt nuvarande utseende efter en brand.

Granbergsdals hytta är ett välbevarat och representativt exempel på den typ av hyttanläggningar som utgjorde stommen i länets järnframställning under perioden från 1600-talet fram till 1800-talets slut.

MOTIVERING

Enligt 3 kap 1 § KML skall ett statligt byggnadsminne som övergår till annan ägare än staten därmed utgöra ett byggnadsminne enligt samma lag. Länsstyrelsen skall enligt 3 kap 7 § KML i ett sådant fall utfärda en förklaring om detta. Länsstyrelsen har därför tagit initiativ till ärendet.

Enligt 3 kap 21 § KML skall beslut enligt 3 kap 1 § tillämpas utan hinder av att talan förs mot beslutet.

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten i Örebro län.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Sören Gunnarsson jämte ledamöterna Marie-Louise Forsberg-Franson, Göran Arveståhl, Inger Högström-Westerling, Ewa-Leena Johansson, Britt-Marie Karlsson, Margareta Karlsson, Sören Larsson, Bo Rudolfsson, Mats Sjöström och Anna Ågerfalk.

I den slutliga handläggningen deltog även länsassessor Martine Christensen.

Sören Gunnarsson
landshövding

Raoul Hjartsström
bitr länsantikvarie

Bilagor
Besvärshänvisning
Karta

Kopia till
Riksantikvarieämbetet
Lantmäterimyndigheten i Örebro län

Länsstyrelsen
Örebro län

BESLUT
2004-06-15

Dnr: 432-05728-2004

Örebro läns museum
Karlskoga kommun
Granbergsdals Byalag,
Granbergsdal
Länsstyrelsen/Byggnadsminnesregistret

Bilaga till Länsstyrelsens
beslut 2004-06-15
Dnr 432-05728-2004
Byggnadsminnesförklaring av
GRANBERGSDAL 2:7,
Karlskoga församling,
Karlskoga kommun

— Gräns för byggnadsminnet

